

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23.01.2018, sp. zn. 20 Cdo 5160/2017, ECLI:CZ:NS:2018:20.CDO.5160.2017.1

Číslo: 27/2019

Právní věta: Podá-li po 30. 6. 2015 (od účinnosti zákona č. 139/2015 Sb.) manžel povinného návrh na částečné zastavení exekuce prodejem věcí s odůvodněním, že exekucí je postižen majetek ve společném jmění manželů nebo majetek manžela povinného ve větším rozsahu, než připouští zvláštní právní předpis (srov. § 262b odst. 1 o. s. ř. ve znění od 1. 7. 2015), přestože již dříve byl pravomocně zamítnut jeho návrh na vyloučení týchž věcí z exekuce podle § 267 odst. 2 o. s. ř. ve znění do 30. 6. 2015 podaný z téhož důvodu, brání věcnému projednání návrhu na částečné zastavení exekuce překážka věci pravomocně rozhodnuté (§ 159a odst. 4 o. s. ř.).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 23.01.2018

Spisová značka: 20 Cdo 5160/2017

Číslo rozhodnutí: 27

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Společné jmění manželů, Zastavení exekuce

Předpisy: § 262b odst. 1 předpisu č. 99/1963Sb.

§ 267 odst. 1 předpisu č. 99/1963Sb.

§ 42 odst. 1 předpisu č. 120/2001Sb.

§ 55 předpisu č. 120/2001Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

I. Dosavadní průběh řízení

1. K návrhu oprávněné Okresní soud ve Žďáru nad Sázavou dne 16. 6. 2011, č. j. 11 EXE 1289/2011-13, nařídil exekuci na majetek povinného k uspokojení pohledávky oprávněné ve výši 537 800 Kč s příslušenstvím. Provedením exekuce byl pověřen soudní exekutor Mgr. J. H., Exekutorský úřad B.

2. Podáním ze dne 1. 7. 2015 se manželka povinného domáhala zastavení exekuce na „nemovitosti“ evidované v jejím vlastnictví, a to bytu č. 279/1, bytu č. 279/2, jiném nebytovému prostoru č. 279/3, bytu č. 279/4, k bytu č. 279/5, jiném nebytovému prostoru č. 279/6, bytu č. 279/7, jiném nebytovému prostoru č. 279/8 a č. 279/9, v budově, zapsaným na listu vlastnictví pro obec B., k. ú. Ž. (dále jen „předmětné nemovitosti“). Návrh odůvodnila tím, že na základě nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 1 /14 bylo zrušeno přechodné ustanovení čl. LII bodu 2 zákona č. 303/2013 Sb., a proto nelze

postihnout majetek manžela povinného v exekučních řízeních zahájených před 1. 1. 2013.

3. Okresní soud ve Žďáru nad Sázavou usnesením ze dne 14. 1. 2016, č. j. 11 EXE 1289/2011-65, zastavil exekuci nařízenou jeho usnesením ze dne 16. 6. 2011, č. j. 11 EXE 1289/2011-13, v části, v níž má být provedena podle exekučního příkazu soudního exekutora Mgr. J. H., Exekutorský úřadu B., ze dne 15. 8. 2011, č. j. 030 EX 2372/11-39, prodejem předmětných nemovitostí (výrok I.), exekuci v tomto rozsahu odložil do právní moci výroku I. (výrok II.), a rozhodl, že ve vztahu oprávněné a manželky povinného nemá žádná z nich právo na náhradu nákladů řízení o částečné zastavení exekuce (výrok III.).

4. K odvolání oprávněné Krajský soud v Brně usnesením ze dne 25. 4. 2016, č. j. 54 Co 173/2016-139, usnesení soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl, že ve vztahu mezi oprávněnou a manželkou povinného se náhrada nákladů odvolacího řízení manželce povinného nepřiznává. Odvolací soud ve shodě se soudem prvního stupně po skutkové stránce uzavřel, že společné jmění povinného a jeho manželky bylo zúženo až na věci tvořící obvyklé vybavení společné domácnosti rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 15. 1. 2007, č. j. 15 C 324/2006-9, který nabyl právní moci dne 19. 1. 2007. K vypořádání společného jmění došlo dne 6. 2. 2007 dohodou uzavřenou ve formě notářského zápisu, ve vztahu k předmětným postihovaným nemovitostem se dohoda stala účinnou vkladem do katastru nemovitostí ke dni 8. 2. 2007. Předmětné nemovitosti se na základě této dohody staly výlučným vlastnictvím manželky povinného. Předmětem nynější exekuce je vykonatelné rozhodnutí Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 11. 3. 2011, č. j. 12 C 363/2010-29, podle něhož má povinný zaplatit oprávněné 537 800 Kč s příslušenstvím, a to jako pohledávku ze smlouvy o úvěru, kterou uzavřel s oprávněnou jako věřitelkou dne 29. 7. 2009. Po právní stránce odvolací soud ve shodě se soudem prvního stupně uzavřel, že o návrhu manželky povinného na zastavení exekuce je třeba věcně rozhodnout, protože podle ustanovení § 262b odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění od 1. 7. 2015, se může manžel povinného domáhat zastavení exekuce, má-li za to, že exekuci je postižen majetek ve společném jmění manželů nebo majetek manžela povinného ve větším rozsahu, než stanoví zvláštní právní předpis (míněno ustanovení § 731 až § 734 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku). Tento závěr však platí jen pro otázku aktivní legitimity manželky povinného k podání návrhu na zastavení exekuce, v ostatním (míněno při určení rozsahu, v němž může být majetek manžela povinného exekučně postižen) se s ohledem na datum zahájení řízení (dne 6. 6. 2011) „použijí ustanovení občanského soudního řádu a exekučního řádu ve znění účinném do 31. 12. 2013“. Dále odvolací soud zdůraznil, že k vydobytí závazku, který vznikl za trvání manželství jen jednomu z manželů, lze nařídit a provést výkon rozhodnutí (exekuci) i na majetek patřící do zaniklého společného jmění, pouze nebylo-li toto jmění v době zahájení exekučního řízení vypořádáno. V daném případě však v době zahájení vykonávacího řízení již společné jmění povinného a jeho manželky bylo vypořádáno dohodou ze dne 6. 2. 2007, na jejímž základě se výlučnou vlastnicí nemovitostí postižených exekučním příkazem exekutora Mgr. J. H. ze dne 15. 8. 2011, č. j. 030 EX 2372/11-39 (dále též jen „předmětný exekuční příkaz“), stala manželka povinného. Protože právo oprávněné ze smlouvy o úvěru na zaplacení plnění, které je předmětem exekuce, vzniklo až po zúžení a vypořádání společného jmění povinného a jeho manželky, nelze na předmětné nemovité věci postižené předmětným exekučním příkazem pro účely exekuce pohlížet jako na součást společného jmění povinného a jeho manželky. Proto je důvod exekuci ohledně předmětných nemovitých věcí zastavit podle § 268 odst. 1 písm. d), zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), ve znění od 1. 1. 2013. Odvolací soud dále dodal, že k dohodě o vypořádání společného jmění, na jejímž základě se manželka povinného stala výlučnou vlastnicí nemovitých věcí (dne 6. 2. 2007), došlo před tím, než povinný uzavřel smlouvu o úvěru (dne 29. 7. 2009). Za takových okolností nelze ani uzavřít, že by touto dohodou mohla být ve smyslu § 150 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (dále též jen „obč. zák.“), dotčena práva oprávněné jako věřitelky povinného. Proto je nepodstatná námitka oprávněné, že jí nebylo známo, že společné jmění povinného a jeho manželky bylo zúženo rozhodnutím soudu, ani obsah dohody o

vypořádání společného jmění.

5. K dovolání oprávněné Nejvyšší soud usnesením ze dne 1. 3. 2017, č. j. [20 Cdo 4453/2016-156](#), usnesení odvolacího soudu a soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Dovolací soud dospěl k závěru, že soudy se v předchozím řízení v rozporu s ustálenou judikaturou dovolacího soudu nezabývaly skutečností, zda byl oprávněné v době vzniku vymáhané pohledávky znám obsah dohody (či rozhodnutí soudu) o zúžení společného jmění, případně zda manželka povinného měla vědomost, že vykonávaný závazek má povinnému vůči oprávněné vzniknout, a přesto oprávněnou nevyrozuměla o tom, že společné jmění bylo zúženo a v zúžené části vypořádáno.

6. Z úředního záznamu Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 19. 5. 2017, č. j. 11 EXE 1289/2011-170, se podává, že dne 19. 5. 2017 bylo zjištěno, že u Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou proběhlo pod sp. zn. 10 C 26/2012 řízení o vylučovací žalobě mimo jiné ohledně nemovitých věcí postižených exekučním příkazem soudního exekutora Mgr. J. H., Exekutorský úřadu B., ze dne 15. 8. 2011, č. j. 030 EX 2372/11-39, a toto řízení již bylo pravomocně skončeno; návrh na zastavení exekuce manželky povinného ze dne 1. 7. 2015, který je projednáván v předmětném řízení, se týká stejných nemovitostí, postižených stejným exekučním příkazem, vydaným v projednávané věci. Tato skutečnost v době vydání rozhodnutí soudu prvního stupně nebyla zřejmá.

7. S ohledem na skutečnosti uvedené v předchozím odstavci Okresní soud ve Žďáru nad Sázavou usnesením ze dne 18. 7. 2017, č. j. 11 EXE 1289/2011-171, řízení o návrhu manželky povinného na zastavení exekuce ze dne 1. 7. 2015 zastavil. Dospěl k závěru, že o návrhu povinné bylo již pravomocně rozhodnuto v řízení ve věci vedené u Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou pod sp. zn. 10 C 26/2012, neboť v tomto řízení povinná podala obsahově totožný návrh (vylučovací žalobu) týkající se předmětných nemovitostí a řízení již bylo pravomocně skončeno. Z tohoto důvodu je v projednávané věci dána překážka věci rozhodnuté a vzhledem k tomu, že tento nedostatek podmínky řízení nelze odstranit, řízení o návrhu povinné na zastavení exekuce soud prvního stupně zastavil.

8. K odvolání manželky povinného Krajský soud v Brně - pobočka v Jihlavě usnesením ze dne 4. 9. 2017, č. j. 54 Co 223/2017-187, usnesení soudu prvního stupně potvrdil. Dovodil, že předmět řízení sestává ze dvou složek, a to jednak předmětu procesního nároku (obvykle vymezeného v žalobním petitu), jednak základu procesního nároku (právně relevantních skutečností, ze kterých žalobce svůj nárok dovozuje). V řízení o vyloučení předmětných nemovitostí z exekuce vedeném u Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou vedeném pod sp. zn. 10 C 26/2012 se manželka povinného domáhala vydání rozhodnutí, jímž by z exekuce byly vyloučeny předmětné nemovitosti. Okresní soud ve Žďáru nad Sázavou rozsudkem ze dne 18. 10. 2012, č. j. 10 C 26/2012-61, potvrzeným rozsudkem Krajského soudu v Brně - pobočky v Jihlavě, ze dne 30. 4. 2013, č. j. 54 Co 10/2013-73, žalobu zamítl. Vzhledem k tomu, že v nyní projednávané věci se manželka povinného domáhá zastavení exekuce v části, ve které je prováděna prodejem předmětných nemovitostí, a to z důvodu zúžení společného jmění povinného a manželky povinného a protože předmětné nemovitosti nabyly do svého výlučného vlastnictví před vznikem vymáhaného závazku, tedy na základě stejných důvodů, na jejichž základě se domáhala vyloučení předmětných nemovitostí z exekuce v řízení vedeném u Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou pod sp. zn. 10 C 26/2012, je dána shoda předmětu řízení a v projednávané věci je tak dána překážka věci rozsouzené. Odvolací soud dospěl k závěru, že je nerozhodná odlišná právní kvalifikace v jednotlivých řízeních, jakož i skutečnost, že výrok rozhodnutí „požadovaný“ ve vylučovací žalobě je odlišný od výroku, jehož se manželka povinného domáhala návrhem na částečné zastavení exekuce, neboť podstatou uplatňovaného nároku je skutečnost, že k předmětným exekvovaným nemovitostem má manželka povinného výlučné vlastnické právo, které exekuci nepřipouští. Odvolací soud rovněž dovodil, že prostředkem ochrany manžela povinného ohledně práva k věcem, které nepřipouští výkon rozhodnutí (exekuci), byla až do 30. 6. 2015 vylučovací žaloba ve smyslu § 267 občanského soudního řádu, přičemž tohoto prostředku manželka

povinného využila a o její žalobě bylo pravomocně rozhodnuto podle předpisů účinných do 30. 6. 2015; není však možné, aby manželka povinného po novelizaci občanského soudního řádu účinné od 1. 7. 2015, která jako prostředek ochrany manžela povinného zakotvila návrh na zastavení exekuce ve smyslu § 262b odst. 1 občanského soudního řádu, podala úspěšný návrh na zastavení exekuce podle § 262b odst. 1 občanského soudního řádu, a to za stejného skutkového stavu, na základě totožných skutkových tvrzení a navzdory neúspěšné totožně zdůvodněné vylučovací žalobě podané podle § 267 občanského soudního řádu do 30. 6. 2015. Stran požadavku totožnosti účastníků v jednotlivých řízeních odvolací soud dospěl k závěru, že skutečnost, že manželka a oprávněná mají v exekučním řízení a v řízení o vylučovací žalobě jiné procesní postavení, není pro posouzení překážky věci rozhodnuté významná, a rovněž co se týče účastenství povinného v exekučním řízení, resp. v části, v níž je rozhodováno o návrhu manželky povinného na zastavení exekuce, jde o část řízení, která se práv a povinností povinného nedotýká, nepřísluší mu tak ani právo na odvolání proti rozhodnutí o tomto návrhu a proto jeho účastenství v exekučním řízení jako celku nebrání vzniku překážky věci rozhodnuté v exekučním řízení v důsledku předchozího pravomocného rozhodnutí o vylučovací žalobě jeho manželky. Odvolací soud rovněž dovodil, že v řízení o vylučovací žalobě se manželka povinného domáhala vyloučení totožných nemovitostí, které jsou postiženy předmětným exekučním příkazem, neboť ačkoliv v petitu vylučovací žaloby byl „veden bytový dům (Ž.) a pozemek“, zatímco v předmětném exekučním příkazu i v návrhu na částečné zastavení exekuce bylo „specifikováno všech devět bytových a nebytových jednotek, které se v tomto bytovém domě nachází“, jde o totožné nemovitosti, které jsou pouze rozdílně označeny.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

9. Proti usnesení odvolacího soudu podala manželka povinného dovolání, jehož přípustnost zakládá na otázce, která v rozhodovací praxi odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena, zda dřívější pravomocné rozhodnutí v řízení o vylučovací žalobě, v němž se domáhala manželka povinného vyloučení nemovitých věcí z exekuce, zakládá překážku věci rozsouzené v řízení o částečném zastavení exekuce k návrhu manželky povinného v té části, ve které jsou postiženy nemovité věci ve vlastnictví manželky povinného, které bylo zahájeno po 1. 7. 2015. Namítá, že překážka věci rozsouzené v projednávané věci nemůže být dána, neboť v řízení o vylučovací žalobě a v řízení o částečném zastavení exekuce není dána totožnost předmětu řízení, v řízeních je uplatněn odlišný žalobní nárok, když v řízení o vylučovací žalobě se dovolatelka domáhala vyloučení „zcela jinak označených nemovitostí“, než jsou postiženy předmětným exekučním příkazem, jednotlivá řízení jsou upravena zcela jinými procesními předpisy a zásadami, když řízení o vyloučení věcí z exekuce je řízením sporným nalézacím a řízení o částečném zastavení exekuce je řízením vykonávacím. Dovolatelka dále namítá, že v projednávané věci by bylo porušeno její právo na spravedlivý proces, nebylo-li by jí umožněno domáhat se částečného zastavení exekuce v návaznosti na změnu právní úpravy občanského soudního řádu v případě, že dříve podala vylučovací žalobu. Dovolatelka konečně namítá, že rozhodnutí soudu prvního stupně pro ni bylo překvapivým rozhodnutím, neboť bylo vydáno „bez možnosti předložit soudu před vydáním rozhodnutí svou argumentaci“, kterou mohla uplatnit až v odvolacím řízení. Dovolatelka ve svém dovolání navrhla odklad vykonatelnosti usnesení odvolacího soudu.

III.

Přípustnost dovolání

10. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) věc projednal podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (srov. čl. II bod 2 zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony) – dále jen „o. s. ř.“. Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v

ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., a že jde o rozhodnutí, proti kterému je dovolání přípustné podle § 237 o. s. ř., neboť napadené usnesení závisí na vyřešení otázky, zda věcnému projednání návrhu manžela povinného podle § 262b odst. 1 o. s. ř. ve znění od 1. 7. 2015 na částečné zastavení exekuce prodejem konkrétních nemovitých věcí nyní se nacházejících ve výlučném vlastnictví manžela povinného, brání překážka věci pravomocně rozsouzené, jestliže již dříve byl pravomocně zamítnut návrh manžela povinného na vyloučení týchž nemovitých věcí z exekuce podaný podle § 267 odst. 2 o. s. ř. ve znění do 30. 6. 2015, když tato otázka dosud nebyla dovolacím soudem ve všech souvislostech vyřešena, přezkoumal napadené usnesení ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř. bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání manželky povinného není opodstatněné.

IV. Důvodnost dovolání

11. Podle ustanovení § 55 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění od 1. 7. 2015, dále též jen „ex. řád“, návrh na zastavení exekuce může povinný podat do 15 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o důvodu zastavení exekuce. Návrh na zastavení exekuce se podává u exekutora, který vede exekuci. Podá-li manžel povinného návrh na zastavení exekuce podle § 262b občanského soudního řádu, rozhodne o tomto návrhu exekutor na základě písemných dokladů i bez souhlasu oprávněného do 15 dnů ode dne doručení návrhu. Nevyhoví-li exekutor návrhu, postoupí jej společně s exekučním spisem v uvedené lhůtě k rozhodnutí exekučnímu soudu, který o návrhu rozhodne. Ustanovení odstavce 3 se nepoužije.

Podle ustanovení § 42 odst. 1 ex. řádu před vydáním exekučního příkazu na majetek ve společném jmění manželů zjistí exekutor, zda je v Seznamu listin o manželském majetkovém režimu vedeném podle notářského řádu evidována smlouva o manželském majetkovém režimu nebo rozhodnutí soudu o zrušení společného jmění manželů, jeho obnovení nebo zúžení jeho stávajícího rozsahu, anebo dohoda nebo rozhodnutí soudu o změně smluveného režimu nebo režimu založeného rozhodnutím soudu.

Podle ustanovení § 262b odst. 1 o. s. ř. ve znění od 1. 7. 2015 je-li výkonem rozhodnutí postižen majetek ve společném jmění manželů nebo majetek manžela povinného ve větším rozsahu, než připouští zvláštní právní předpis, nebo nelze-li ho výkonem rozhodnutí postihnout, může se manžel povinného domáhat v této části zastavení výkonu rozhodnutí. O tom musí být soudem poučen.

Podle ustanovení § 267 odst. 1 o. s. ř. ve znění do 30. 6. 2015 právo k majetku, které nepřipouští výkon rozhodnutí, lze uplatnit vůči oprávněnému návrhem na vyloučení majetku z výkonu rozhodnutí v řízení podle třetí části tohoto zákona. Podle ustanovení § 267 odst. 2 o. s. ř. ve znění do 30. 6. 2015 se obdobně podle odstavce 1 postupuje, byl-li nařízeným výkonem rozhodnutí postižen majetek, který patří do společného jmění manželů nebo se pro účely nařízení výkonu rozhodnutí považuje za majetek patřící do společného jmění povinného a jeho manžela, ale vymáhanou pohledávku nelze z tohoto majetku uspokojit.

12. Do novely občanského soudního řádu a ex. řádu zákonem č. 139/2015 Sb. (který nabyl účinnosti 1. 7. 2015) měl manžel povinného, který měl za to, že exekucí je postižen majetek ve společném jmění manželů nebo majetek manžela povinného ve větším rozsahu, než připouští zvláštní právní předpis, k dispozici návrh na vyloučení tohoto majetku z výkonu rozhodnutí nebo z exekuce podle § 267 odst. 1 o. s. ř. ve znění do 30. 6. 2015, resp. podle § 42 odst. 1 ex. řádu ve znění do 30. 6. 2015. Uspěl-li manžel povinného s tímto návrhem (který byl projednáván ve zvláštním nalézacím řízení konaném na podkladě § 267 odst. 1 o. s. ř. ve znění do 30. 6. 2015 nebo § 42 odst. 1 ex. řádu ve znění do 30. 6. 2015), soud přistoupil ohledně majetku, který byl z výkonu rozhodnutí (z exekuce)

pravomocně vyloučen, k částečnému zastavení soudního výkonu rozhodnutí (exekuce), a to podle § 268 odst. 1 písm. f) o. s. ř. ve znění do 30. 6. 2015. Na základě novely č. 139/2015 Sb., účinné od 1. 7. 2015, má manžel povinného za výše uvedených okolností k dispozici nikoliv návrh na vyloučení věci z exekuce, ale pouze a přímo návrh na částečné zastavení exekuce podle § 262b odst. 1 o. s. ř. ve znění od 1. 7. 2015 (viz čl. II odst. 1, 3 a čl. IV odst. 1 zákona č. 139/2015 Sb.). Dvoufázová procedura popsaná shora, jež do 30. 6. 2015 vedla k tomu, že konkrétní věci k návrhu manžela povinného přestaly být předmětem exekuce až po řízení o vyloučení věci z exekuce a zastavení exekuce v rozsahu vyhovění vylučovací žalobě, tedy byla od 1. 7. 2015 nahrazena pouze jednofázovým řízením právě o návrhu manžela povinného na zastavení exekuce. Tento závěr lze dovodit nejen porovnáním § 267 odst. 2 o. s. ř. ve znění do 30. 6. 2015 a § 42 odst. 1 ex. řádu ve znění do 30. 6. 2015 s § 262b odst. 1 o. s. ř. ve znění od 1. 7. 2015 a § 55 odst. 1 ex. řádu ve znění od 1. 7. 2015, ale i s ohledem na čl. II bod 3 zákona č. 139/2015 Sb., podle něhož o návrzích na vyloučení majetku z výkonu rozhodnutí podle § 267 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, které byly podány přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se rozhodne podle dosavadních právních předpisů. Smyslem tohoto ustanovení je zabezpečit, aby manžel povinného, který do 30. 6. 2015 podal návrh na vyloučení věci podle § 267 odst. 2 o. s. ř. ve znění do 30. 6. 2015 nebo § 42 odst. 1 ex. řádu ve znění do 30. 6. 2015, neutrpěl procesní újmu spočívající v tom, že by namísto návrhu na vyloučení věci z výkonu (z exekuce) musel na základě týchž skutečností podat nový návrh směřující k témuž cíli, jímž od 1. 7. 2015 je návrh na částečné zastavení výkonu (exekuce) podle § 262b odst. 1 o. s. ř.

13. Z výše uvedených důvodů v posuzované specifické situaci (kdy jeden procesní postup a jeho instituty jsou nahrazovány jiným procesním postupem a instituty, které směřují k témuž cíli) neobstojí argumentace dovolatelky, že řízení o zastavení exekuce a řízení „vylučovací žalobě“ jsou typově zcela odlišnými řízeními, když první z nich se uskutečňuje v rámci vykonávacího řízení, a druhé je svébytným nalézacím řízením. Samotný fakt, že podle procesních předpisů účinných od 1. 7. 2015 má být existence skutečností, pro které bylo do 30. 6. 2015 možno podat vylučovací žalobu, zjišťována nikoliv ve formálně vyděleném meritorním řízení, ale v rámci řízení o částečném zastavení exekuce, nevede k závěru o zásadní procedurální odlišnosti těchto řízení. Řízení o úplném nebo částečném zastavení exekuce, jejichž předmětem je zjišťování skutečností předpokládaných hmotným právem [zejména řízení o zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. g), h) o. s. ř. ve znění od 1. 7. 2015 i podle § 262b o. s. ř. ve znění od 1. 7. 2015], totiž byla a jsou reálně nalézacími řízeními, byť se uskutečňují v rámci exekuce. Práva a povinnosti účastníků těchto řízení, včetně jejich práv a povinností při dokazování, se zásadně neliší od procesních práv a povinností účastníků v řízení nalézacím (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 11. 2011, sp. zn. [20 Cdo 109/2010](#), nebo i dovolatelkou zmíněné usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 3. 2017, sp. zn. [20 Cdo 4453/2016](#)). I v rámci řízení o zastavení vykonávacího řízení podle § 262b o. s. ř. ve znění od 1. 7. 2015 tedy má manžel povinného k dispozici srovnatelné procesní prostředky jako v řízení o návrhu na vyloučení věci z exekuce podle § 267 odst. 2 o. s. ř. ve znění do 30. 6. 2015.

14. Neuspěje ani argument dovolatelky, že předmět procedury, která vedla k nepostižitelnosti věci na základě návrhu na vyloučení podle § 267 odst. 2 o. s. ř. ve znění do 30. 6. 2015, je odlišný od předmětu řízení o zastavení vykonávacího řízení podle § 262b odst. 1 o. s. ř. ve znění od 1. 7. 2015. Ze shora uvedeného se podává, že výsledkem dvoufázové vylučovací procedury podle procesních norem ve znění do 30. 6. 2015 bylo rovněž částečné zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. f) o. s. ř. ve znění do 30. 6. 2015, tedy tentýž následek, který předpokládá § 262b odst. 1 o. s. ř. ve znění od 1. 7. 2015.

15. Dovolatelka dále namítá, že dovolací soud v dřívějším rozhodnutí o dovolání podaném v této věci uložil soudu prvního stupně i odvolacímu soudu, aby se při posuzování oprávněnosti návrhu manželky povinného na částečné zastavení exekuce zabývaly mimo jiné tím, zda byl oprávněné v

době vzniku vymáhané pohledávky znám obsah dohody (či rozhodnutí soudu) o zúžení společného jmění, případně zda manželka povinného měla vědomost, že vykonávaný závazek má povinnému vůči oprávněné vzniknout, a přesto oprávněnou nevyrozuměla o tom, že společné jmění bylo zúženo a v zúžené části vypořádáno. Dovolatelce je třeba dát za pravdu v tom, že tento pokyn soudu obou stupňů nenaplnily. Nelze však přehlédnout, že předmětem předchozího dovolacího řízení bylo posouzení právní otázky, zda lze nařídit a provést ve vykonávacím řízení zahájeném do 31. 12. 2013 výkon rozhodnutí (exekuci) u závazku vzniklého za trvání manželství jen jednomu z manželů i na majetek patřící do společného jmění manželů před jeho zúžením a vypořádáním, jestliže tento majetek v době zahájení exekučního řízení již byl vypořádán ve prospěch manželky povinného, a to přes skutečnost, že oprávněná jako věřitel v době vzniku pohledávky nebyla vyrozuměna o tom, že došlo k zúžení společného jmění manželů a k jeho následnému vypořádání. Ke zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně i rozhodnutí odvolacího soudu k dovolání manželky povinného přitom došlo proto, že soudy obou stupňů, které se návrhem dovolatelky zabývaly věcně, výše uvedenou právní otázku neposoudily správně. Jestliže odvolací soud své pozdější (nynějším dovoláním napadené) rozhodnutí o návrhu na zastavení exekuce opřel o dříve neprobíranou skutečnost, že věcnému projednání návrhu na částečné zastavení exekuce prodejem konkrétních věcí ve výlučném vlastnictví manželky povinného podle § 262b odst. 1 o. s. ř. ve znění od 1. 7. 2015 brání překážka věci pravomocně rozsouzené, kterou je existence rozsudku Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 18. 10. 2012, č. j. 10 C 26/2012-61 (kterým byl pravomocně zamítnut návrh manželky povinného na vyloučení týchž věcí z exekuce) nebyly soud prvního stupně a ani odvolací soud zatíženy povinností k naplnění pokynů uvedených v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 3. 2017, sp. zn. [20 Cdo 4453/2016](#). Svě nové rozhodnutí totiž opřely o dříve neakcentované (a tedy i v předchozím dovolacím řízení nezohledněné) skutečnosti (srov. § 242 odst. 3 o. s. ř.).

16. Dovolatelka též upozorňuje na to, že „v předcházející vylučovací žalobě“ se domáhala vyloučení zcela jinak označených nemovitých věcí, než které jsou nyní exekučně postiženy a než vůči kterým směřuje její nynější návrh na částečné zastavení exekuce podle § 262b odst. 1 o. s. ř. Podstata její námítky zde tkví v tom, že předmětem předchozího řízení o návrhu na vyloučení předmětných nemovitostí z exekuce podle § 267 odst. 2 o. s. ř. ve znění do 30. 6. 2015 (který podala a tedy i formulovala dovolatelka) byl konkrétní bytový dům a nikoliv bytové jednotky, které se v tomto bytovém domě nacházejí, a předmětem řízení o nynějším návrhu na zastavení exekuce podle § 262b odst. 1 o. s. ř. ve znění od 1. 7. 2015 jsou jednotlivé bytové jednotky s příslušenstvím, které se v daném bytovém domu nacházejí a jež jsou (podle zjištění odvolacího soudu) ve výlučném vlastnictví dovolatelky. Je však na místě se ztotožnit s právním názorem odvolacího soudu, že by bylo za dané situace přepjatě formální uzavřít, že předmět řízení o vylučovací žalobě a předmět řízení o nynějším návrhu na částečné zastavení exekuce není totožný. V této souvislosti je třeba přihlídnout k tomu, že byt, který je stavebně součástí domu s vícero bytovými jednotkami ve smyslu § 2 písm. b) zákona č. 72/1994 Sb., kterým se upravují některé spoluvlastnické vztahy k budovám a některé vlastnické vztahy k bytům a nebytovým prostorům a doplňují některé zákony (zákon o vlastnictví bytů), sice může být samostatným předmětem vlastnictví, avšak ustanovení § 1 odst. 2 nebo § 2 písm. a) zákona č. 72/1994 Sb. operuje s termínem „budovy“, v níž se nachází vícero bytových nebo nebytových jednotek, a definuje je tak, že budovou je trvalá stavba spojená se zemí pevným základem, která je prostorově soustředěna a navenek uzavřena obvodovými stěnami a střešními konstrukcemi s nejméně dvěma prostorově uzavřenými samostatnými užitkovými prostory, s výjimkou hal. Za daných okolností je nepochybné, že pravomocně zamítnutý předchozí návrh manželky povinného na vyloučení domu (budovy) podle § 267 odst. 2 o. s. ř. ve znění do 30. 6. 2015 směřoval k tomu, aby exekucí nadále nebyla postižena budova (dům) jako celek, včetně veškerých samostatných bytových jednotek, jež jsou ve vlastnictví navrhovatelky a které jsou stavebně součástí budovy (domu), jejíhož vyloučení z exekuce se dovolatelka domáhala. Vylučovací žaloba podle § 262 o. s. ř. ve znění do 30. 6. 2015 nebyla (a ani po tomto datu není) exekučním titulem, ale jen podkladem pro následující řízení o zastavení exekuce. Proto je nerozhodné, že sama dovolatelka v petitu dřívějšího vylučovacího

návrhu neprovedla identifikaci bytových jednotek, které jsou součástí budovy (domu), která měla být z vykonávacího řízení vyloučena. I bez této identifikace totiž případně pozitivní výsledek řízení o vylučovací žalobě byl dostatečným podkladem pro následné zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. f) o. s. ř. ve znění do 30. 6. 2015 (srov. obdobně závěry vyslovené např. v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 1. 2016, sp. zn. [26 Cdo 3140/2015](#), usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 9. 2000, sp. zn. [21 Cdo 2125/99](#), usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2012, sp. zn. [20 Cdo 4963/2010](#)).

17. Neuspěje ani námitka dovolatelky, že exekuční soudy „běžně“ zastavují exekuční řízení pro nevykonatelnost exekučních titulů rozhodčích nálezů z důvodu vadných rozhodčích doložek, byť byla již dříve pravomocně zamítnuta žaloba na zrušení rozhodčího nálezu z téhož důvodu, resp. byť již dříve bylo a negativně rozhodnuto o návrhu na zastavení exekuce pro nevykonatelnost rozhodčího nálezu. I zde se dovolací soud ztotožňuje s právním názorem odvolacího soudu, že situace, kdy dochází k zastavení exekuce pro od samého počátku nezpůsobilý exekuční titul, a situace, kdy soud rozhoduje o návrhu na částečné zastavení exekuce podle § 262b odst. 1 o. s. ř. ve znění od 1. 7. 2015, jsou po právní stránce natolik zásadně odlišné, že je nelze srovnávat. Počáteční nezpůsobilost exekučního titulu pro zahájení a vedení exekuce je totiž zásadním předpokladem pro další vedení exekuce, k jehož případné absenci musí exekuční soud přihlídnout, kdykoliv jeho nedostatek během exekučního řízení zjistí (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 7. 2013, sp. zn. [31 Cdo 958/2012](#), uveřejněné pod číslem 92/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 6. 2017, sp. zn. [20 Cdo 5148/2016](#), nebo nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 1. 2012, sp. zn. [I. ÚS 871/11](#), nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 9. 2012, sp. zn. [III. ÚS 1624/12](#)).

18. Zbývá dodat, že bylo-li pro dovolatelku překvapivé rozhodnutí soudu prvního stupně o zastavení řízení o jejím návrhu podle § 262b odst. 1 o. s. ř. ve znění do 30. 6. 2015 pro překážku věci pravomocně rozsouzené, a proto mohla odpovídající argumentaci vznést až v odvolacím řízení, nebyla tím v řízení jako celku zkrácena na svých procesních právech, protože odvolací soud se rovněž těmito argumenty dovolatelky brojícími proti odvoláním napadenému rozhodnutí soudu prvního stupně, i když byly vzneseny až v průběhu odvolacího řízení, s ohledem na § 254 odst. 6 o. s. ř. musel zabývat a skutečně se s nimi v daném směru vypořádal tak, že se ztotožnil se právním závěrem soudu prvního stupně o existenci překážky věci pravomocně rozsouzené. Tento závěr přitom i dovolací soud pokládá za správný.

19. S ohledem na výše uvedené lze shrnout, že podá-li po 30. 6. 2015 manžel povinného návrh částečné zastavení exekuce prodejem věcí s odůvodněním, že exekucí je poškozen majetek ve společném jmění manželů nebo majetek manžela povinného ve větším rozsahu, než připouští zvláštní právní předpis (srov. § 262b odst. 1 o. s. ř. ve znění od 1. 7. 2015), přestože již dříve byl pravomocně zamítnut jeho návrh na vyloučení těchto věcí z exekuce podle § 267 odst. 2 o. s. ř. ve znění do 30. 6. 2015 podaný z téhož důvodu, brání věcnému projednání návrhu na částečné zastavení exekuce překážka věci pravomocně rozhodnuté (§ 159a odst. 4 o. s. ř.).

20. Z uvedeného vyplývá, že rozhodnutí odvolacího soudu je z hlediska uplatněných dovolacích důvodů správné. Protože nebylo zjištěno, že by řízení bylo poškozeno některou z vad, uvedených v ustanovení § 229 odst. 1 o. s. ř., § 229 odst. 2 písm. a) a b) o. s. ř. nebo v § 229 odst. 3 o. s. ř. nebo jinou vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud České republiky dovolání manželky povinného podle ustanovení § 243d písm. a) o. s. ř. zamítl.

21. Dovolatelka v dovolání navrhuje odklad vykonatelnosti dovoláním napadeného usnesení odvolacího soudu. Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 23. 8. 2017, sp. zn. [III. ÚS 3425/16](#), dospěl k závěru, že lze akceptovat takový postup, kdy o návrhu na odklad vykonatelnosti Nejvyšší soud rozhodne spolu s dovoláním, aniž by se zabýval důvody, pro které je jeho vydání navrhováno, to však za předpokladu, že se tak stane ve lhůtě přiměřené pro samotné rozhodnutí o návrhu na odložení výkonu rozhodnutí. Stejně tak nelze nic namítat proti tomu, kdy Nejvyšší soud ve stejné lhůtě projedná dovolání meritorně. Vzhledem k tomu, že dovolací soud o dovolání manželky povinného

rozhodl neprodleně (tedy v Ústavním soudem zdůrazněné přiměřené lhůtě), nezabýval se návrhem manželky povinného na odklad vykonatelnosti dovoláním napadeného usnesení odvolacího soudu. Výrok o návrhu na odklad vykonatelnosti je totiž ve vztahu k výroku, jímž se dovolací řízení končí odmítnutím nebo zamítnutím dovolání, výrokem akcesorickým (srov. s usnesením Nejvyššího soudu ze dne 3. 10. 2017, sp. zn. 20 Cdo 4907/2017).